

Raadsvoorstel

onderwerp	Rekenkameronderzoek Jeugdwet en Wmo
zaaknummer	Z/25/498300
documentnummer	INT/25/1264540
portefeuillehouder	Rekenkamer Zevenaar
portefeuille	Rekenkamer

1. Samenvatting

Met ingang van 1 januari 2015 zijn gemeenten o.a. belast met de uitvoering van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015. Deze decentralisatie heeft plaatsgevonden vanuit de gedachte dat de gemeente de bestuurslaag is die het dichtst bij de inwoner staat en derhalve het meest geschikt is deze taken uit te voeren. De decentralisatie heeft de taken die de gemeenten uitvoeren in het sociaal domein sterk verbreed en verzaamd. Iedere gemeente organiseert het sociaal domein op eigen wijze (soms ook via gemeenschappelijke regelingen) en de keuzes die gemaakt worden hebben implicaties voor inwoners. De Rekenkamer heeft gepoogd inzicht te verschaffen in de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van hoe in de gemeente Zevenaar de bereikbaarheid, toegankelijkheid, informatievoorziening, kaderstelling en sturing is georganiseerd en geborgd in het kader van het sociaal domein. Doel van het Rekenkamerrapport 'Jeugdwet en Wmo' is om de gemeenteraad te voorzien van onafhankelijke en objectieve informatie over de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk beleid en de uitvoering van dat beleid binnen het sociaal domein. Om zo de raad te faciliteren in haar kaderstellende en controlerende taak.

Het rapport geeft een samenvatting van de bevindingen door de onderzoeksvragen te beantwoorden. De centrale onderzoeksvraag luidt: "Hoe bereikbaar, toegankelijk, doeltreffend en doelmatig is het jeugdhulp- en Wmo-beleid in de gemeente Zevenaar en in welke mate ontvangt de gemeenteraad voldoende informatie over deze beleidsvelden om zijn kaderstellende en controlerende rol effectief te kunnen vervullen?". Vanuit deze centrale onderzoeksvraag zijn de deelvragen gerangschikt naar de drie werelden: de leefwereld, de uitvoeringswereld en de beleidswereld. Deze zijn toegevoegd in de bijlage, evenals het bijbehorend normenkader. De beantwoording wordt daarna getoetst aan het normenkader. Dit levert conclusies en aanbevelingen op aan het college en raad. De reactie van het college op de conclusies en aanbevelingen van de rekenkamer kunt u vinden in bijlage 2.

2. Raadsvoorstel

De raad wordt voorgesteld om:

1. Het college de opdracht te geven om de wachtlijsten aan te pakken door middel van een eenmalige inhaalslag.
2. Het college de opdracht te geven om de huidige bureaucratische werkwijzen te verbeteren en te vereenvoudigen.
3. Het college de opdracht te geven om te heroverwegen of de huidige centrale aanpak van Jeugdwet en Wmo in de gemeente Zevenaar qua organisatiestructuur past bij de gestelde beleidsdoelen.

4. Het college de opdracht te geven om de samenwerking tussen gemeentelijke organisatie en ketenpartners te versterken door gezamenlijk structurele overleg-, uitwissel-, en leer-en-verbeterprocessen in te richten.
5. Het college de opdracht te geven om in de eigen gemeentelijke organisatie en samen met ketenpartners te streven naar een beter evenwicht tussen enerzijds laagdrempeligheid en fijnmazigheid van de toegang en anderzijds een stevige, duidelijke, maar toch menselijke centrale organisatie.
6. Het college de opdracht te geven om in te zetten op een voorliggend veld dat niet alleen signalerend werkt, maar ook drempelverlagend op de toegang, en dat escalatie van problematiek kan voorkomen.
7. Het college de opdracht te geven om het vastleggen en deelbaar maken van 'outcome' informatie structureel te verankeren in de gemeentelijke organisatie en bij ketenpartners.
8. Als raad actief te sturen op het vaststellen van SMART geformuleerde beleidskaders.
9. Het college te vragen om informatie waarmee de doeltreffendheid van het beleid en de uitvoering beter te beoordelen zijn.
10. Budget beschikbaar te stellen om het wegwerken van de wachtlijsten en wellicht andere organisatorische verbeteringen mogelijk te maken.

3. Waarom naar de raad

Artikel 17, negende lid, van het Reglement van Orde Rekenkamer Zevenaar 2023 bepaalt dat met het aanbieden van het onderzoeksrapport aan de raad, het onderzoeksrapport openbaar wordt. Voor het Rekenkamerrapport Jeugdwet en Wmo heeft wederhoor plaatsgevonden en kan daarom worden aangeboden aan de raad. Het is van belang dat dit rapport onder de aandacht van de raad wordt gebracht, omdat het inzicht biedt in de werking en knelpunten van de toegang tot hulp en ondersteuning binnen de gemeente Zevenaar. Dit rapport ondersteunt de raad bij het uitoefenen van zijn kaderstellende en controlerende rol door concrete signalen en aanbevelingen aan te reiken die kunnen bijdragen aan verbeteringen in beleid en uitvoering.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Het beoogde resultaat van dit voorstel is om de conclusies en aanbevelingen adequaat uit te voeren, in samenspraak met het college. Wanneer deze aanbevelingen worden opgevolgd kan dat bijdragen aan de uitvoering van de gestelde doelen in het coalitieakkoord, zoals het verduidelijken van toegang voor hulp en het verbeteren van de samenwerking tussen partners in de regio.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 De toegankelijkheid van hulp

Uit het rapport blijkt dat inwoners een 'afstand' voelen binnen de toegankelijkheid van hulp. Vooral voor inwoners vanuit dorpen/de kernen is het lastig om vervoer te regelen en voelt het als een grote afstand. Daarnaast ervaren inwoners lange wachttijden en verschillende loketten. Ook wordt duidelijk uit het rapport dat inwoners de toegankelijkheid ervaren als 'gedoe' en voelt het alsof ze veel zelf moeten regelen. Daarnaast is het onduidelijk waar inwoners terecht kunnen, is er sprake van bureaucratie en wisselende consulenten of contactpersonen. De beperkte toegankelijkheid wordt versterkt door onvoldoende signalering en gebrekkige samenwerking tussen ketenpartners. Hierdoor ontstaat het risico dat klachten verergeren of escaleren. Het terugdringen van wachtlijsten kan bijdragen aan het verlichten van de druk op de organisatie. Dit zal niet alleen de algemene kwaliteit van de toegang verbeteren, maar ook het contact

met inwoners persoonlijker en effectiever maken. Tot slot blijkt uit het rapport dat het vereenvoudigen en verbeteren van werkwijzen een belangrijke bijdrage kan leveren aan een beter functionerende toegang tot hulp.

2.1 De organisatie en ketenpartners

Het rapport laat zien dat de inzet op preventie en vroegtijdige signalering momenteel als onvoldoende en versnipperd wordt ervaren. De gemeente Zevenaar is op dit vlak al gestart met het doorvoeren van veranderingen, met als doel om hulp eerder beschikbaar te maken. De effecten van deze inspanningen zijn echter nog niet zichtbaar. Het rapport toont aan dat de organisatie daarom zou kunnen heroverwegen of de huidige centrale aanpak van Jeugdwet en Wmo in de gemeente Zevenaar past bij de gestelde beleidsdoelen. Daarnaast wordt in het rapport duidelijk dat de samenwerking tussen ketenpartners en de gemeente te beperkt is en weinig structureel vormgegeven. Er is bijvoorbeeld geen structurele leer-en-verbetercyclus.

De samenwerking kan versterkt worden door gezamenlijk structureel te overleggen en leer-en verbeterprocessen in te richten. Binnen zowel de gemeentelijke organisatie als bij ketenpartners is het van belang om te streven naar een evenwichtige inrichting van de toegang tot ondersteuning. Enerzijds betekent dit dat de toegang laagdrempelig en fijnmazig moet zijn, zodat inwoners snel en passend geholpen worden. Anderzijds vraagt dit om een centrale organisatie die stevig en duidelijk is in haar structuur en werkwijze, maar tegelijkertijd de menselijke maat bewaakt. Het rapport stelt dat het vinden van deze balans is essentieel voor een effectieve en toegankelijke dienstverlening. Dit kan leiden tot lagere drempels en meer duidelijkheid, ook voor consultants die nu onvoldoende inzicht hebben in de uitkomsten en effectiviteit van hulpvragen.

Alternatieven

Het alternatief is niets te doen of aan te passen. Ook kan er gekozen worden voor andere oplossingen dan die worden aanbevolen in het onderzoek. Wanneer de aanbevelingen niet worden opgevolgd kan dit leiden tot weinig verandering voor de toegankelijkheid van zorg voor de inwoner. Dit geldt ook voor de samenwerking tussen ketenpartners en de gemeente Zevenaar.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

De Rekenkamer beveelt de gemeenteraad Zevenaar aan om als raad actief te sturen op het vaststellen van SMART geformuleerde beleidskaders. Daarnaast het college te vragen om informatie waarmee de doeltreffendheid van het vastgestelde beleid en de uitvoering beter te beoordelen zijn. Ook raadt de Rekenkamer de gemeenteraad aan te besluiten om het college een raadsvoorstel te laten opstellen om budget beschikbaar te stellen voor het wegwerken van de wachtlijsten en wellicht andere organisatorische verbeteringen mogelijk te maken.

7. Klimaat en duurzaamheid

N.v.t.

8. Communicatie

Tegelijk met het aanbieden van het rapport aan de raad, zal een persbericht met daarin een samenvatting van het onderzoek worden gepubliceerd.

9. Kosten, baten en dekking

De kosten voor de uitvoering van de aanbevelingen, hangen af van de uiteindelijke keuze voor de manier waarop de aanbevelingen uitgevoerd worden. Voor een aantal genoemde zaken is al budget beschikbaar

of zal dit beschikbaar worden gesteld door het college. Als er extra budget nodig is, dan volgt hiervoor een nader voorstel.

10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	1267346	Eindrapport Rekenkameronderzoek Jeugdwet en Wmo
2.	1267109	De bestuurlijke reactie op het rekenkameronderzoek

Rekenkamer van de gemeente Zevenaar

De secretaris	De voorzitter
Elmira van Welij	Anton Barske

Raadsbesluit

onderwerp Raadsvoorstel rekenkameronderzoek Jeugdwet en Wmo
zaaknummer Z/25/498300
documentnummer INT/25/1264540

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat ;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 185 lid 2 van de Gemeentewet en het Reglement van Orde Rekenkamer Zevenaar 2023.

besluit:

1. Het college de opdracht te geven om de wachtlijsten aan te pakken door middel van een eenmalige inhaalslag.
2. Het college de opdracht te geven om de huidige bureaucratische werkwijzen te verbeteren en te vereenvoudigen.
3. Het college de opdracht te geven om te heroverwegen of de huidige centrale aanpak van Jeugdwet en Wmo in de gemeente Zevenaar qua organisatiestructuur past bij de gestelde beleidsdoelen.
4. Het college de opdracht te geven om de samenwerking tussen gemeentelijke organisatie en ketenpartners te versterken door gezamenlijk structurele overleg-, uitwissel-, en leer-en-verbeter-processen in te richten.
5. Het college de opdracht te geven om in de eigen gemeentelijke organisatie en samen met ketenpartners te streven naar een beter evenwicht tussen enerzijds laagdrempeligheid en fijnmazigheid van de toegang en anderzijds een stevige, duidelijke, maar toch menselijke centrale organisatie.
6. Het college de opdracht te geven om in te zetten op een voorliggend veld dat niet alleen signalerend werkt, maar ook drempelverlagend op de toegang, en dat escalatie van problematiek kan voorkomen.
7. Het college de opdracht te geven om het vastleggen en deelbaar maken van 'outcome' informatie structureel te verankeren in de gemeentelijke organisatie en bij ketenpartners.
8. Als raad actief te sturen op het vaststellen van SMART geformuleerde beleidskaders;
9. Het college te vragen om informatie waarmee de doeltreffendheid van het beleid en de uitvoering beter te beoordelen zijn.
10. Budget beschikbaar te stellen om het wegwerken van de wachtlijsten en wellicht andere organisatorische verbeteringen mogelijk te maken.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 24 september 2025 .

De griffier

De burgemeester

Lennart Sluis

Lucien van Riswijk